

Pla de Suport a la Família (2012-2016) de la Generalitat de Catalunya

Anàlisi des de les entitats d'acció social

índex

1. [Introducció](#)
2. [Què pretenem amb aquest document?](#)
3. [Anàlisi del Pla de Suport a la Família: eixos i línies vermelles](#)
 - 3.1. [Eix 1: Promoció de la família com a estructura social bàsica i acceptació de la diversitat familiar](#)
 - Línies vermelles de l'eix 1
 - 3.2. [Eix 2: Suport a la maternitat i acompanyament a la família en moments de canvi en el seu cicle vital](#)
 - Línies vermelles de l'eix 2
 - 3.3. [Eix 3: Suport a les famílies en situacions de vulnerabilitat](#)
 - Línies vermelles de l'eix 3
4. [Mesures urgents](#)

1. Introducció

A mitjans de 2014 la Comissió de Famílies de la federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS) fèiem públic un posicionament en què denunciàvem el progressiu empobriment que venien patint les famílies a Catalunya i proposàvem algunes mesures per millorar aquesta situació. Fruit d'aquesta preocupació vam decidir estudiar el desplegament del **Pla de Suport a la Família** traçat pel **Departament de Benestar i Família de la Generalitat** per al **període 2012-2016**, analitzant els reptes que s'hi defineixen. En aquest anàlisi inicial que vam poder fer en el sí de la Comissió de Famílies, ja vam constatar la **insuficiència tant de les mesures** proposades al Pla de Suport, **com de les dotacions pressupostàries** corresponents.

Un any i mig després, ens disposem a fer una valoració de les mesures executades d'aquest Pla durant el període 2012-2015 –encara per finalitzar l'any 2016–, desitjant que puguin servir com a indicador per a properes actuacions del govern de la Generalitat en política de família.

De manera general i com vam expressar el maig de 2015 a l'article '[Famílies desprotegides, societat en risc](#)' (publicat al portal Social.cat), continuem constatant de primera mà l'**alt grau de vulnerabilitat en què es troben moltes famílies** del nostre entorn i això ens porta a qüestionar-nos el **model d'ajuts que s'han impulsat**. Inevitablement ens condueix a

Pla de Suport a la Família (2012-2016) de la Generalitat de Catalunya

Anàlisi des de les entitats d'acció social

la reflexió sobre el model de societat que estem fent prevaler.

D'altra banda, hem pogut observar com les partides pressupostàries aplicades al Pla de Suport a la Família han anat adaptant-se i modificant-se no tant en funció de l'anàlisi real de les necessitats de les famílies –que dia a dia han anat resolent les entitats socials i les organitzacions no lucratives— sinó del pes mediàtic que algunes d'aquestes situacions han desplegat. Això ha fet que l'administració pública se situés en un entorn més pendent dels mitjans de comunicació que de la realitat, i sempre al darrera de les entitats que estan fent de termòmetre de les situacions familiars greus que s'estan donant a la nostra societat.

Entrant en dades més concretes, pel que fa a l'Àrea de Protecció i Promoció social –especialment al programa 313, Suport a la família— ens trobem que a l'exercici 2012 es van invertir 54 milions d'euros, mentre que el 2015 aquesta xifra es situa en 18 milions d'euros. Això suposa que en **els darrers tres anys el pressupost per a les polítiques de suport a les famílies ha disminuït aproximadament en un 66%**, sent l'any 2013 el de màxima davallada en aquest sentit. A l'exercici 2014 es va arribar a 16 milions d'euros i el 2015 estava previst dedicar-hi 18 milions d'euros, augmentant 2 milions d'euros respecte a l'any anterior.

Veiem com s'ha produït una **disminució molt elevada de recursos destinats a les famílies des de l'inici del Pla de Suport a la Família fins a l'actualitat**. Si traduïm aquestes dades econòmiques en programes i ajuts reals, veiem com l'afectació acaba transformant-se en l'augment dels factors de risc, sobretot en famílies amb situacions més vulnerables (com poden ser les famílies monoparentals / monomarentals, les famílies nombroses, les famílies amb persones dependents al seu càrrec, etc.).

Els programes que s'estan duent a terme són insuficients i els ajuts econòmics concrets no fan més que "tapar" temporalment situacions que no tenen un origen únicament econòmic. **La manca de recursos fa que algunes mesures del Pla de Suport a la Família no s'hagin tirat endavant o que es facin accions més reactives que preventives**, quan pensem que la prevenció és essencial en les polítiques de suport a les famílies.

Davant d'aquesta situació, **les entitats socials no hem deixat de programar serveis** tot i patir la reducció o desaparició de subvencions públiques, i hem passat a assumir la manca de serveis públics que haurien d'estar en funcionament.

Les famílies necessiten una atenció integral de les seves necessitats tant com a grup com individualment els seus membres. En aquest sentit, insistim en posar especial atenció en el període d'infància de 0 a 12 anys

Pla de Suport a la Família (2012-2016) de la Generalitat de Catalunya

Anàlisi des de les entitats d'acció social

(particularment en l'embaràs i la petita infància) i en l'etapa de la vellesa com a moments del cicle vital de la família especialment vulnerables.

Calen polítiques transversals que tinguin en compte la diversitat i la pluralitat de les famílies catalanes i que generin actuacions globals per incidir en el benestar de les nostres famílies. **El Pla de Suport a la Família té la voluntat de ser un pla integral i transversal, i per garantir-ho cal una bona coordinació entre els diferents departaments que treballen per donar suport a les famílies.** I evidentment el paper de les entitats del tercer sector és fonamental donat que som les que estem donant respostes diàries a les demandes socials.

Una societat que cuida i promou polítiques actives no només de protecció, sinó de promoció de la família, és inevitablement una societat més sanejada, més justa i amb més oportunitats per a desenvolupar-se.

2. Què pretenem amb aquest document?

En aquest document exposem les conclusions de l'estudi del Pla de Suport a la Família, que posen de manifest la necessitat de continuar apostant pel suport a les famílies des de la inversió en recursos que permetin cobrir les necessitats de tots els integrants de la unitat familiar i ajudin a desenvolupar les habilitats parentals.

La complexitat del propi Pla de Suport a la Família –amb 13 reptes, objectius i mesures— i el seu caràcter interdepartamental ha fet difícil i gairebé impossible conèixer l'abast de totes les mesures planificades. Des de la Comissió de Famílies d'ECAS hem fet una lectura de les memòries anuals, hem analitzat els webs dels departaments de la Generalitat i hem aportat la nostra experiència des del treball amb famílies en el dia a dia.

Hem estructurat el document en tres apartats corresponents als tres eixos del Pla de Suport a la Família. Cada eix s'inicia amb una valoració general i culmina amb un llistat de línies vermelles que com a societat no ens podem permetre traspasar. Pensem que és cap on hem d'orientar les polítiques i mesures, tant des de les administracions públiques com des de les entitats socials.

En un apartat final, apuntem sis mesures urgents per millorar la situació de les famílies catalanes.

Pla de Suport a la Família (2012-2016) de la Generalitat de Catalunya

Anàlisi des de les entitats d'acció social

3. Anàlisi del Pla de Suport a la Família: eixos i línies vermelles

3.1. Eix 1: Promoció de la família com a estructura social bàsica i acceptació de la diversitat familiar

El Pla de Suport a la Família 2012-2016 planteja com a Eix 1 la promoció de la família com a estructura social bàsica. Aquest eix estableix set reptes, 20 objectius i 42 mesures a desenvolupar en el període 2012-2016.

En el treball que les entitats socials ens plantegem en el dia a dia com a tasca essencial pel desenvolupament de l'individu, prioritzem el suport a la xarxa familiar i social a la que aquest pertany. Això implica que l'individu necessita del suport i acompanyament des del naixement –fins i tot abans– d'una xarxa familiar que cobreixi les necessitats emocionals bàsiques. En un inici, amb unes figures parentals amb bones capacitats de criança i vinculació i, en un segon terme, quan esdevenim adults, com a xarxa de suport.

En el moment actual, on una part important de la població pateix greus mancances primàries i es planteja el dia a dia com una situació de supervivència, les unitats familiars fràgils sovint no poden sostenir la seva funció d'adequada criança o de xarxa de suport, deixant així a l'individu (infant o adult) en una situació encara de més greu desprotecció.

La importància que les institucions públiques siguin conscients d'aquest fet hauria d'implicar un **augment d'inversions per poder substituir**, en part, **la xarxa de suport familiar malmesa**. Aquest és el motiu pel qual ens hem plantejat a la Comissió de Famílies d'ECAS valorar si les inversions en aquest eix del Pla de Suport han estat a l'alçada de les circumstàncies.

Malauradament no ha estat així. **S'han mantingut programes existents, però en molts casos la inversió ha estat inferior**. També hi ha programes que han estat eliminats. Programes tant importants com donar suport i orientació a les habilitats parentals per tal de desenvolupar una criança positiva s'han vist minvats.

La importància de **garantir el finançament de programes orientats a la prevenció i protecció de la família ha de ser un eix vertebrador de les polítiques socials**. La xarxa familiar creada amb nusos forts i amb el suport de l'administració és la base per poder donar eines per ajudar a fer front a la desestructuració personal de molts individus que han vist minvada la seva dignitat per manca de recursos econòmics, laborals i d'habitatge. Les inversions en aquest sentit han de poder ser viscudes com **la recuperació de les persones que conformen la societat com el bé comú més preuat**.

Pla de Suport a la Família (2012-2016) de la Generalitat de Catalunya

Anàlisi des de les entitats d'acció social

Per tant, desenvolupar i invertir en polítiques socials que reforcin el benestar i la dignitat de les persones i que siguin una xarxa protectora per l'individu i la família és, sens dubte, la millor manera de tenir una societat dispostada a col·laborar per tirar endavant col·lectivament.

Línies vermelles de l'Eix 1:

Promoció de la família com a estructura social bàsica i acceptació de la diversitat familiar

1. Dissenyar i posar en marxa els Serveis d'Atenció a les Famílies (SAF) és imprescindible per fer unes bones polítiques de família. Entenem els SAF com a programes integrals i universals que donen servei a totes les famílies des d'una perspectiva global, independentment de la situació familiar i de la problemàtica. La seva implementació és important ja que són serveis de prevenció dirigits a tota la població i acompanyen les famílies al llarg de tot el seu cicle vital.

2. Mantenir les prestacions i serveis a les famílies, així com fer-ne difusió ja sigui a través d'una guia i/o d'un web. Aquestes ajudes no han de ser parcialitzades i han de partir d'una perspectiva global i integral de la família. Han d'anar més enllà del suport econòmic i ser universals (no destinades només a les famílies en situació de risc). Qualsevol família, encara que no tingui necessitats econòmiques, requereix de suport en moments determinats del seu cicle vital (per exemple: relacions de parella, relacions pares i fills, atenció a la gent gran...).

3. Invertir en prevenció i reactivar programes que potenciïn les habilitats dels progenitors (tant els programes de Criança Positiva com les formacions a pares i mares) és cabdal per a l'arrelament de les relacions filio-parentals. L'administració ha de posar els esforços en tirar endavant mesures de prevenció i en conscienciar les famílies de la importància de rebre suport i acompanyament en diferents moments del seu cicle vital. Des d'aquest punt de vista, caldria donar més suport a les escoles i a les Associacions de Mares i Pares d'Alumnes (AMPA) ja que és en aquests espais on es treballa amb tot tipus de famílies. El suport a la família és important per reduir el fracàs escolar, tenint en compte que actualment la taxa d'abandonament escolar a Catalunya és del 22,2%, deu punts per sobre la mitjana de la Unió Europea (11,3%).

4. Redactar els avantprojectes de llei tenint en compte els posicionaments de la Comissió de Famílies d'ECAS. La darrera llei de suport a les famílies és de 2003. El mes de setembre de 2014 la Consellera Munté anunciava l'aprovació per part del govern de la memòria prèvia a l'avantprojecte de suport a les famílies, un nou marc legislatiu que pretén tenir

Pla de Suport a la Família (2012-2016) de la Generalitat de Catalunya

Anàlisi des de les entitats d'acció social

en compte els àmbits de suport a les famílies, enfortir les polítiques familiars, elevar a llei la definició de família monoparental, reconèixer les condicions de família nombrosa i de la monoparental i impulsar la conciliació. La Comissió de Famílies d'ECAS volem ser part activa de l'articulació d'aquest nou marc normatiu.

5. Garantir que la nova llei de famílies reculli la implementació de mesures afavoridores de la conciliació per a tots els treballadors i treballadores.

Més enllà de constatar un avenç en la promoció de mesures de foment de la conciliació en l'àmbit de l'administració autonòmica, caldria avançar en la línia de la promoció de la conciliació a les empreses privades a partir de mesures legislatives.

6. Promoure que les persones gaudeixin d'un temps de qualitat durant la criança i creixement dels seus fills i filles, com a mínim fins als 16 anys. Cal una flexibilització i racionalització dels horaris per fer que aquests es responguin als cicles vitals de les i els treballadors. En aquest sentit, la Comissió de Famílies d'ECAS donem suport a la Iniciativa per a la Reforma Horària.

7. Establir un marc per afavorir l'accés de les famílies a l'habitatge i/o el manteniment de les famílies en el seu habitatge de lloguer o de propietat (tenir en compte que la major part de desnonaments són per impagament del lloguer). L'administració ha de vetllar perquè la gent no perdi l'habitatge i els que l'han perdut que puguin tenir un habitatge digne.

8. Incrementar els ajuts a l'habitatge perquè totes les famílies puguin assumir el cost del lloguer i dels subministraments. Les ajudes haurien d'anar acompanyades d'uns criteris econòmics (les despeses d'habitatge no haurien de superar el 20% dels ingressos totals de la família).

9. Dotar les escoles d'eines per fomentar la implicació i la participació de les famílies en el procés educatiu, entenent que l'educació és tasca de tots i cal que l'escola i les famílies treballin juntes. Valorem negativament el poc suport que reben els centres educatius per implicar les famílies a l'escola. L'orientació i la informació a les famílies sobre el procés educatiu i l'escolaritat s'hauria de donar a totes les famílies des d'una perspectiva global.

10. Donar suport (no només econòmic) a les famílies amb membres amb problemes de salut o de dependència. Des de les entitats denunciem l'efecte negatiu de les retallades en dependència sobre les persones cuidadores que tenen cura d'una persona dependent o amb problemes de salut en l'entorn familiar. S'han deixat de fer actuacions de suport i formació per convertir els cuidadors familiars en llocs de treball i garantir la seva cotització a la

Pla de Suport a la Família (2012-2016) de la Generalitat de Catalunya

Anàlisi des de les entitats d'acció social

Seguretat Social. Cal destacar el manteniment de programes com el Servei d'Atenció Domiciliària o el Programa Respir, que són importants com a ajudes puntuals però que no resolen el dia a dia de les famílies.

11. Facilitar l'accés de les famílies al lleure i a les activitats culturals amb programes i iniciatives que facin arribar el lleure a les famílies en risc d'exclusió social (ja que intuïm que no tothom pot accedir econòmicament als programes actuals com 'Vacances en Família').

12. Dissenyar una prestació universal per a la criança dels fills vinculada a una Renda Garantida de Ciutadania. Permetria reduir el risc d'exclusió social que pateix una part important de les famílies catalanes. En aquest marc, donem suport a la proposta presentada per la Federació d'Entitats d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (FEDAIA).

3.2. Eix 2: Suport a la maternitat i acompanyament a la família en moment de canvi en el seu cicle vital

Ja fa temps que a les societats occidentals estem experimentant un procés de canvi del sistema familiar. A aquest fet s'hi ha afegit el fenomen de la globalització i dels processos migratoris a Europa de persones provinents d'altres societats i amb altres cultures familiars. Amb tot això, **Catalunya té un nou escenari en el que hi convergeixen tantes realitats com famílies hi pot haver.**

Si hi ha un moment crític en les famílies, un moment en el que aquestes necessiten suports, és sobretot en els moments de canvis del seu cicle vital, en especial l'acompanyament a la maternitat.

Si el moment de la maternitat i criança de la primera infància ja és considerat un moment crític, més ho és quan la família que viu aquest moment és especialment vulnerable: ja sigui perquè qui ha de desenvolupar el rol de la criança no té prou habilitats, perquè és una família monoparental, perquè no hi ha xarxa social i/o familiar que l'acompanyi, perquè aquesta família es troba en un entorn de precarietat que fa molt difícil el dia a dia, perquè aquest entorn de crisi afecta de manera especial a aquells col·lectius més vulnerables... Al capdavall, ens trobem amb famílies amb greus dificultats a l'hora de criar als seus fills, i aquest fet provoca que les famílies **no puguin garantir el dret de l'infant a desenvolupar-se en igualtat d'oportunitats.**

Hi ha una extensa bibliografia que ens documenta la importància de l'atenció en la primera infància. Un infant no va sol, un infant és part d'una família. De la mateixa manera, diferents organitzacions han evidenciat en els seus informes

Pla de Suport a la Família (2012-2016) de la Generalitat de Catalunya

Anàlisi des de les entitats d'acció social

que gastar en infància és una **inversió de futur**. Per tant, és una **inversió de país**.

Més enllà de la diversitat i intensitat del suport a les famílies a cada país, el Comitè del Consell Econòmic i Social Europeu considera que les polítiques familiars haurien de perseguir les finalitats socials següents:

- Reduir la pobresa de les famílies
- Ajudar la primera infància i el desenvolupament ple de l'infant
- Afavorir la conciliació de la vida professional i la vida familiar
- Vetllar per la igualtat entre sexes
- Permetre als pares i mares tenir el nombre de fills desitjat

A Catalunya, la protecció dels drets dels infants i de les seves famílies depèn alhora del govern central i del govern autonòmic. El Parlament de Catalunya aprovà la Llei 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies. Aquesta ja és una demostració que el govern aposta pel reconeixement de la diversitat familiar, la igualtat d'oportunitats i els drets de protecció; el desenvolupament dels serveis de proximitat de cura dels infants i persones dependents, de les prestacions econòmiques per fills a càrrec, de les mesures per facilitar la conciliació de la vida familiar, personal i laboral, i per la promoció de plans territorials de conciliació horària.

I en aquest sentit, el Pla de Suport a la Família estableix "l'objectiu d'enfortir les polítiques de suport a la família, com a estructura bàsica, amb finalitat de millorar la seva qualitat de vida i contribuir a construir una societat més cohesionada", i més concretament se significa en el segon eix estratègic: Suport a la maternitat i acompanyament a la família en els moments de canvis del seu cicle vital.

Aquest eix estableix quatre reptes i nou objectius amb un total de 27 mesures a desenvolupar durant la vigència d'aquest pla de suport, del 2012 al 2016. Malauradament, fins ara només s'han pogut desenvolupar algunes mesures, i hi ha hagut una disminució de recursos existents i de pressupost disponible i executat per aquesta finalitat.

D'altra banda, una altra vegada són mesures que es desenvolupen de manera individual. En cap cas s'evidencia que hi hagi un desenvolupament integral en el sentit que es parteixi de la necessitat que té la família, la necessitat global. Segurament moltes d'aquestes famílies presenten mancances a altres nivells,

Pla de Suport a la Família (2012-2016) de la Generalitat de Catalunya

Anàlisi des de les entitats d'acció social

segurament hi ha un gran gruix de famílies que són ateses per diferents professionals i/o serveis... Volem reivindicar que la família pugui cobrir les necessitats que presenta d'una manera integral.

Línies vermelles de l'Eix 2:

Suport a la maternitat i acompanyament a la família en moments de canvi en el seu cicle vital

13. Incrementar el suport a la maternitat i a la família que es forma¹. Una bona atenció durant l'embaràs i en la franja 0-3 anys és clau per al futur desenvolupament de l'individu en tots els àmbits, i constatem que aquest suport és el gran oblidat dins l'atenció a la família. En aquest sentit, cal incrementar el pressupost i vetllar perquè les necessitats d'informació, formació i acompanyament a les noves famílies estiguin cobertes i es pugui arribar a més famílies i a més territori.

14. Garantir l'accés gratuït i universal a l'educació dels infants de 0 a 3 anys (escoles bressol i espais familiars), posant especial atenció en les famílies en situació de vulnerabilitat.

15. Garantir el dret dels infants a viure en família. Promoure que els infants visquin amb la família biològica sempre que sigui possible. Per això cal suport econòmic, d'acompanyament i de seguiment a les famílies biològiques en risc i més vulnerables perquè es puguin fer càrrec dels seus fills. Ara bé, s'han de posar recursos perquè els infants que no poden viure amb la seva família visquin amb la família extensa o amb una família aliena.

16. Valorar el programa pilot 'coordinador de parentalitat' com un dret universal de les famílies que estan en procés de separació sentimental que ho requereixin. I analitzar si és un programa que cal impulsar i consolidar.

17. Mantenir les actuacions per fomentar la participació de la gent gran activa i promoure les relacions intergeneracionals.

3.3. Eix 3: Suport a les famílies en situacions de vulnerabilitat

Segons dades publicades en el darrer l'Informe INSOCAT '[Polarització social i pobresa més severa](#)' (PDF) de novembre de 2015, la crisi ha tingut efectes devastadors en les famílies catalanes. Una quarta part de la població catalana està en risc de pobresa segons la taxa Arope, ha augmentat considerablement el nombre de famílies que viuen amb menys ingressos (l'any 2014, el 9,4% de les famílies vivien

¹ Segueix la numeració de les línies vermelles plantejades a l'Eix 1.

Pla de Suport a la Família (2012-2016) de la Generalitat de Catalunya

Anàlisi des de les entitats d'acció social

amb uns ingressos iguals o inferiors a 9.000 euros l'any) i cada vegada hi ha més persones en situació de pobresa extrema (el 16,8% de les famílies catalanes pateixen carències materials greus).

Segons les dades, **la situació de pobresa extrema afecta especialment les famílies amb fills a càrrec, les famílies monoparentals/monomarentals** (que en un 90% dels casos estan encapçalades per dones) **i les persones d'origen estranger**. Sense oblidar que el 28,8% de la població infantil està en risc de pobresa i que més d'un de cada deu infants vivia en llars sense ocupació l'any 2014.

Les causes de la pobresa severa tenen a veure amb les mesures d'austeritat en matèria de protecció social, la precarietat del mercat laboral, l'atur de llarga durada i el creixement de les desigualtats (degut a l'enriquiment de la població amb més ingressos i a la manca de progressivitat del sistema fiscal). L'evolució dels darrers anys ens ha portat a una societat més pobre, en la qual la profunditat i la severitat de la pobresa són cada dia més grans i hi ha un clar risc de cronificació de la pobresa que pot tenir repercussions per a les persones i per a la convivència.

Aquesta situació la veiem en el dia a dia de les nostres entitats. Hi ha un **nombre significatiu i creixent de persones que pateixen situacions extremes**: famílies on tots els seus membres estan a l'atur o amb feines precàries, famílies que no poden satisfer les necessitats bàsiques o famílies que tenint les necessitats bàsiques cobertes el seu baix nivell d'ingressos no permet oferir als infants oportunitats d'aprenentatge i lleure, entre d'altres.

Les conseqüències de l'exclusió social són enormes tant per a les persones per al conjunt de la societat. Segons Xavier Bonal, ex adjunt al Síndic de Greuges per la Defensa dels Drets dels Infants, el 50% dels infants tutelats visiten centres de salut mental. Al llarg del document ja s'ha parlat de la importància que donem a l'etapa que va des del naixement als sis anys com a fonamental per al desenvolupament humà, que determina intensament la constitució biopsicològica adulta.

L'Eix 3 del Pla de Suport a la Família estableix accions per donar suport a les famílies en situació de vulnerabilitat. Consta de dos reptes, quatre objectius i 14 mesures a desenvolupar en quatre anys. El primer repte d'aquest eix parla de millorar la protecció de les famílies en situació de pobresa i exclusió social o en risc de caure-hi; se'n desprèn un objectiu i unes mesures poc aclaridores i algunes d'elles molt genèriques i poc definides.

Això fa que des de la Comissió de Famílies d'ECAS ens qüestionem aquest objectiu ja que no se'n desprenen polítiques clares per millorar la situació de les famílies en risc de pobresa. A la vegada, es defineixen els agents que

Pla de Suport a la Família (2012-2016) de la Generalitat de Catalunya

Anàlisi des de les entitats d'acció social

haurien de desenvolupar les mesures exposades (es parla de reconeixement i suport a les entitats) quan pensem que **el Pla de Suport a la Família hauria de definir els objectius de les polítiques familiars deixant per una segona fase la definició de qui les gestiona**. En aquest sentit, fins i tot una de les mesures fa un reconeixement explícit a les entitats religioses, quan la tasca de suport a les famílies es fa des de moltes entitats socials, siguin religioses o laiques.

El segon repte d'aquest eix té a veure amb les situacions de violència al sí de la família. Igual que en el repte anterior, algunes mesures estan poc definides i trobem a faltar mesures per prevenir i atendre les situacions de violència d'adolescents cap als seus progenitors.

Reivindiquem que la unitat familiar hauria de tenir les necessitats bàsiques cobertes i caldria fer una anàlisi de les ajudes existents amb l'objectiu d'unificar-les, analitzar quines ajudes són universals i gratuïtes i quines no.

Línies vermelles de l'Eix 3:

Suport a les famílies en situacions de vulnerabilitat

18. Garantir uns ingressos mínims a tota la població tal com preveu l'article 24.3 de l'Estatut i actualment planteja la ILP per una Renda Garantida de Ciutadania². Les limitacions del sistema de prestacions actual per donar resposta a la situació de vulnerabilitat de moltes famílies, fa necessari reformular el model de política social i tendir cap a un sistema de prestacions unificat i cohesionat. En aquest sentit, proposem una Renda Garantida de Ciutadania que permetria a les famílies tenir cobertes les seves necessitats bàsiques i d'altra banda permetria unificar els diversos ajuts actuals en una única prestació, afavorint d'aquesta manera la racionalització en la gestió del sistema.

19. Dimensionar correctament la dotació i el nombre d'equips dels Serveis Socials Bàsics.

Constatem que els Serveis Socials Bàsics estan sobrecapacitats i no tenen capacitat per donar resposta a les diferents situacions i necessitats de les famílies.

20. Potenciar la prevenció per evitar situacions de violència en el marc de la família.

En relació a les situacions de maltractament infantil, una vegada més constatem la manca de recursos de les EAIA per donar resposta a les necessitats i situacions de maltractament infantil. Els Serveis Socials Bàsics estan donant resposta

² Segueix la numeració de les línies vermelles plantejades a l'Eix 1 i l'Eix 2.

Pla de Suport a la Família (2012-2016) de la Generalitat de Catalunya

Anàlisi des de les entitats d'acció social

a cada vegada més situacions d'emergència i això fa que s'estigui actuant de manera reactiva. Això es pot veure amb l'elevat nombre de tramitacions de prestacions.

21. Posar èmfasi en l'empoderament de les dones en situació de violència de gènere, establint protocols d'acompanyament per afrontar aquestes situacions i potenciar especialment els programes d'inserció laboral per a dones que han estat o són víctimes de maltractament. Caldria recuperar aquest programa des de l'administració ja que actualment s'està fent des de les entitats del tercer sector sense suport institucional.

4. Mesures urgents

Des de la Comissió de Famílies d'ECAS demanem que les polítiques socials parteixin d'una visió global i integral de la família i que es garanteixi el dret a viure dignament de tots els seus membres. Per això plantegem:

1. Transformar les polítiques socials de suport a les famílies | La construcció d'un nou país ha d'anar acompanyada de noves polítiques socials. Les polítiques de suport a les famílies han de partir d'una visió integral i global de la família, que tingui en compte els drets de tots els seus membres i especialment dels infants i persones dependents (que també són ciutadans de ple dret).

2. Donar suport a la família en tots els moments del seu cicle vital | Promoure programes específics per atendre els diferents moments del cicle vital de les persones (embaràs, criança, primera infància, adolescència, cura de les persones, etc.).

3. Garantir una renda per a les famílies amb fills i persones dependents | El govern ha de garantir que les famílies puguin viure dignament i tinguin les necessitats bàsiques cobertes, especialment les famílies amb infants o persones dependents a càrrec amb situacions més vulnerables. Cal donar suport a les famílies per accedir a l'habitatge i poder pagar els subministraments i l'alimentació.

4. Apostar per la prevenció i l'educació com a inversions de futur | Dedicar més recursos a la prevenció i l'educació entesa més enllà de l'escola. El suport a la família és cabdal per reduir el fracàs escolar, que a Catalunya afecta gairebé a un terç dels joves. En el context socioeconòmic actual, cal potenciar les

Pla de Suport a la Família (2012-2016) de la Generalitat de Catalunya

Anàlisi des de les entitats d'acció social

habilitats parentals, l'accés universal a l'educació des dels 0 als 3 anys i el suport a la infància.

5. Aportar mesures per conciliar la vida familiar i laboral | Impulsar la Iniciativa per a la Reforma Horària, que afavorirà la conciliació dels horaris familiars i laborals d'homes i dones i permetrà guanyar en qualitat de vida.

6. Promoure les relacions positives entre els membres de la família | L'administració ha de vetllar perquè cap membre de la família pateixi situacions de violència.

Comissió de Famílies d'ECAS

Barcelona, abril de 2016